

Beredskap och civilt försvar 2023-2026

Krislednings- och kriskommunikationsplan för Trosa kommun

Med styrdokument för perioden

Innehållsförteckning

Del 1. Krisledningsplan för Trosa kommun	3
1. Krisberedskapens omfattning	3
1.1 Lagens syfte	3
1.2 Definition	3
1.3 Förberedelser	3
1.4 Ledningsansvar	3
1.5 Geografiskt områdesansvar	3
1.6 Rapportering	4
1.7 Finansiering	4
1.8 Planering	4
1.9 Övning och utbildning	5
2. Krisledningsorganisation	5
2.1 I grunden finns tre olika nivåer för krisledning	5
2.2 Krisledningsnämnden	5
2.3 Kommunchefen	6
2.4 Krisledningsstaben	6
2.5 Posom	7
2.6 Frivilliga resursgruppen (FRG)	7
2.7 Larmning av krisledningsnämnd och –stab	7
2.8 Ledningsplats	7
Del 2. Kriskommunikationsplan för Trosa kommun	8
1. Initialt informationsbehov – alltid	8
2. Ledord för kriskommunikation	8
3. Målgrupper	8
4. Ansvar och ledning	9
5. Kommunikationskanaler	10

Del 1. Krisledningsplan för Trosa kommun

1. Krisberedskapens omfattning

Krisberedskapen i Trosa kommun regleras utifrån Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

1.1 Lagens syfte

- Minska sårbarheten i sin verksamhet.
- Ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred.
- Uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

1.2 Definition

Med extraordinär händelse menas i lagen en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.

Vid höjd beredskap ingår Trosa kommun i totalförsvaret. Staten har pekat ut att Sveriges civila försvar ska bygga på en god krisberedskap och syftar till att upprätthålla samhällsviktig verksamhet inom det geografiska områdesansvaret samt stödja försvarsmakten.

1.3 Förberedelser

Trosa kommun ska vidta de förberedelser som behövs för att bedriva samhällsviktig verksamhet under kris och höjd beredskap.

1.4 Ledningsansvar

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva. Under en extraordinär händelse (kris) kan krisledningsnämnden komma att aktiveras och övertar ledningen av kommunen. I planeringsarbetet ansvarar kommunstyrelsen för det förberedande arbetet.

1.5 Geografiskt områdesansvar

Trosa kommun uppfyller sitt geografiska områdesansvar genom samverkan med lokala organisationer som kan komma att ha en roll vid en kris eller höjd beredskap. Samverkan ska ske genom det befintliga arbetet med näringslivet och det goda företagsklimatet. Organisationer som kan aktualiseras inom Posom (Posom = psykiskt och socialt omhändertagande) samverkas med genom exempelvis Trygghetsrådet.

Sörmlandskustens räddningstjänst bedriver samverkan inom ramen för sin ordinarie verksamhet kopplad till Lag (2003:778) om skydd mot olyckor liksom LEH. Östra Sörmlands kommuner samarbetar med Civilförsvarsförbundet om Frivilliga resursgrupper (FRG).

Genom en god kontakt och dialog i vardagen ska vi uppnå detsamma vid kris eller höjd beredskap.

Kommunstyrelsen ska under höjd beredskap verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.

Samverkan med regionala myndigheter och kommuner ska ske löpande bland annat inom ramen för det regionala krisrådet, beredskapsnätverket och kriskommunikationsnätverket m.fl.

1.6 Rapportering

Kommunen ska under höjd beredskap hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen. Kommunikationsverktygen Wis samt Rakel är viktiga delar för en robust rapportering. Krisledningsstaben säkerställer rapporteringen.

1.7 Finansiering

Det statliga 2:4-anslaget ska användas för att finansiera beredskapsarbetet liksom den särskilda samverkanssättningen som ska användas för samverkan med övriga regionala aktörer så som sektorsansvariga myndigheter, region, kommuner, länsstyrelse och organisationer inom det geografiska områdesansvaret.

Beredskapsarbetet syftar till att fullgöra de åtaganden som beskrivs i kommunöverenskommelsen med Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap som grund. Beredskapssamordnarfunktionen ansvarar för att planering, samordning och samverkan genomförs där Sörmlandskustens räddningstjänst har en viktig roll.

1.8 Planering

Trosa kommun ska dels genom övning och utbildning av personal uppfylla de kriterier som lagen ställer på kommunen. Centralt är att beredskapsarbetet finns med i det dagliga arbetet. Särskilt viktigt är att det finns med inom den del som bedöms som samhällsviktig verksamhet enligt MSB:s definition. Såväl i den dagliga verksamheten som inför större projekt ska ett krisperspektiv ingå för att säkerställa robusthet i verksamheten, såväl i vardagen som vid kris eller krig. Samhällsviktig verksamhet ska fortgå oavsett omvärldsläge.

En del av inriktningen för att säkerställa bemanning och kunskapsnivå inför kris eller höjd beredskap är krigsplacering av personal samt säkerhetsprövning inom bedömda verksamheter.

Övergripande risk- och sårbarhetsanalyser ska genomföras på såväl krisledningsstabsnivå som förvaltningsnivå minst en gång per mandatperiod för att identifiera vilka kommunens sårbarheter är. Analyserna ska resultera i konkreta förslag på åtgärder för att minimera dessa sårbarheter. Risk- och säkerhetsmedvetenhet ska alltid ingå i verksamheternas dagliga arbete för att snabbt identifiera eventuella sårbarheter och förebygga. Med robusthet i vardagen upplever vi färre kriser.

De övergripande risk- och sårbarhetsanalyserna samt *Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun* ska symbiotiskt samspela med den verksamhet som Trosa kommun bedriver för att rusta kommunen.

Kontinuitetsplanering är en viktig del av arbetet på såväl enhets- som kontorsnivå för att identifiera kritiska beroenden och planera för alternativ.

Den *Regionala strategiska inriktningen* ska ligga till grund för planeringsarbetet. Som region står vi starkare än som ensam kommun.

Detaljer kring arbetet med krisberedskap samt höjd beredskap kan i delar omfattas av tystnadsplikt alternativt säkerhetsklassning. Särskilt information kopplad till samhällsviktig verksamhet ska behandlas med aktsamhet.

1.9 Övning och utbildning

Trosa kommuns krisorganisation ska övas och utbildas årligen. Inriktning på utbildning respektive övning sker utifrån förändringar i omvärld, utvärderingar samt personalförändringar i organisationen.

Prioriterat är att hålla personal inom krisorganisationen övade och utbildade för att kunna utföra sina uppgifter i såväl kris som vid höjd beredskap. Så ska ske årligen.

Krisledningsnämnd ska utbildas och övas minst en gång per mandatperiod.

Respektive funktion inom Trosa kommuns krisledning har ett ansvar att tillgodose att funktionen finns bemannad och adekvat utbildad.

I övrigt är kommunallagens (2017:725) regler tillämpliga. Tillämpliga delar av denna plan kan även användas vid andra typer av händelser/kriser där särskilda insatser för ledning och samordning krävs.

2. Krisledningsorganisation

2.1 I grunden finns tre olika nivåer för krisledning

- Krisledningsnämnden som utgör kommunens politiska beslutsnivå
- Kommunchefen som är en fristående länk mellan nämnden och staben och ytterst bedömer och beslutar om stabens arbete. Föredragande i nämnden.
- Krisledningsstaben som utgör kommunens operativa krisledning.

Därutöver sker krisledning på förvaltningsnivå som verkar då krisens karaktär eller omfattning inte kräver krisledning på övergripande nivå eller som aktiveras för att hantera en pågående allvarligare kris i samverkan med krisledningsstaben.

2.2 Krisledningsnämnden

I kommuner ska det finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid. I Trosa kommun är motsvarande ledamöter som ingår i kommunstyrelsens arbetsutskott tillika krisledningsnämnd. Nämnden består av tre ledamöter och tre ersättare. Nämndens ansvar, befogenheter, regler för inkallning m.m. framgår av lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Ordföranden i krisledningsnämnden bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion och beslutar i sådana fall att så ska ske. Ordföranden får besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska därefter snarast anmälas till nämnden.

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen eller landstinget i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. När förhållandena medger det ska

krisledningsnämnden besluta att de uppgifter som nämnden har övertagit från andra nämnder ska återgå till ordinarie nämnd.

Krisledningsnämndens beslut ska anmälas vid närmast följande fullmäktigesammanträde. Fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för denna.

Kommunstyrelsen får, när krisledningsnämndens verksamhet som är föranledd av den extraordinära händelsen inte längre behövs, besluta att verksamheten ska upphöra. Om styrelsen fattar ett sådant beslut återgår de verksamhetsområden som krisledningsnämnden har övertagit till ordinarie nämnd. Ett sådant beslut om att krisledningsnämndens verksamhet ska upphöra kan även fattas av fullmäktige.

2.3 Kommunchefen

Kommunchefen ansvarar för strategisk ledning, som är en länk mellan krisledningsnämnd och krisledningsstab, och svarar för övergripande strategisk analys samt beslutsfattande.

Kommunchefen samverkar med regional och nationell ledning i funktionen ISF. Krisledningsstaben samt kommunchef kan utse fler ISF:r utifrån samverkansbehov.

2.4 Krisledningsstaben

Krisledningsstaben svarar för det operativa krisledningsarbetet och leds av en stabschef.

Krisledningsstabens uppgifter är:

- Ledning och samordning
- Analyser och dokumentation
- Ge krisledningsnämnden underlag för beslut
- Information till kommunchef och samordning med krisledningsnämnden
- Samordning av intern och extern information
- Samverkan med andra myndigheter och aktörer
- Uppföljning och utvärdering

Krisledningsstaben består av följande funktioner:

- Stabschef
- Personal/operativ ledning
- Kommunikation
- Teknik/logistik
- Analys/omfall
- Dokumentation

Vid sidan av staben finns ett antal andra funktioner som kan kallas in vid behov och som framgår av den upprättade larmlistan.

Krisledningsstaben arbetar enligt stabsmetodiken Gemensamma grunder.

2.5 Posom

Posom sammankallas efter beslut av krisledningsstaben. Sammankallande och operativt ansvarig för Posom är socialchef. Krisledningsstaben agerar även ledningsstab för Posom.

2.6 Frivilliga resursgruppen (FRG)

Frg larmas in av tjänsteman i beredskap (Tib) vid Sörmlandskustens räddningstjänst antingen för att händelsen ägs av räddningstjänsten själva eller att krisledningsstaben bedömer behovet. Tib kontaktar FRG-ansvarig som ansvarar för inställelse.

2.7 Larmning av krisledningsnämnd och -stab

När en situation inträffar som bedöms vara av karaktären extraordinär händelse eller liknande ska den som först får kännedom om händelsen kontakta kommunchefen och/eller tjänsteman i beredskap (Tib). Om kommunchefen inte går att nå ska dennes ställföreträdare kontaktas alternativt funktionen stabschef.

Kommunchefen eller dennes ställföreträdare kontaktar krisledningsnämndens ordförande som beslutar om det inträffade ska klassas som en extraordinär händelse. Om krisledningsnämnden ska kallas in eller om det finns behov av annan samordning inom kommunen.

Tib är alltid tillgänglig och nås via larmlista alternativt SOS alarm, tel. 112.

Kommunchefen eller dennes ställföreträdare ansvarar för att inkallning av krisledningsnämnd respektive krisledningsstab sker i enlighet med upprättad larmlista.

Krisledningsnämnd och krisledningsstab ska ha förmåga till beslut och operativ ledning/samordning inom 1 timme från första larm.

2.8 Ledningsplats

Krisledningsnämnd och krisledningsstab ska samlas i LP1 eller på annan plats som bedöms ändamålsenlig utifrån situationen. LP1 ska vara driftsäkert och inkludera reservkraft för elförsörjning. LP2 ska alltid finnas och ses över för att uppfylla rätt säkerhetsnivå.

Del 2. Kriskommunikationsplan för Trosa kommun

1. Initialt informationsbehov – alltid

- Vad har hänt?
- Var?
- När?
- Hur?

2. Ledord för kriskommunikation

Snabb: Information ska ges så fort det är möjligt, oavsett hur mycket eller hur lite det finns att berätta. Den bild av krisen som växer fram de första timmarna är svår att ändra på senare. Därför gäller det att så snabbt som möjligt ge en korrekt bild av händelsen och på så sätt bidra till en systematisk och effektiv krishantering.

Aktiv: De vanligaste frågorna ska besvaras i lämpliga kanaler, mediebilderna av krisen ska analyseras och faktafel bemötas. Ambitionen ska vara att ligga steget före och försöka förutse informationsbehoven.

Tillgänglig: Information ska vara lätt att hitta och lätt att förstå. Webben uppdateras, telefonsamtal besvaras och företrädare för kommunen är beredda att svara på frågor och i vissa fall infinna sig på viktiga platser för att ge muntlig information.

Öppen: Olika aspekter ska beaktas, frågor besvaras och beslut och överväganden förklaras och motiveras.

Saklig: Informationen ska bygga på fakta. Inga spekulationer eller obekräftade uppgifter får förekomma. Det innebär att vi lämnar så uttömmande svar som möjligt, utan att tro, anta eller förutspå något.

Empatisk: Det mänskliga perspektivet, medkänsla och respekt ska genomsyra kriskommunikationen.

3. Målgrupper

Medarbetare

Kommunens medarbetare ska kontinuerligt få information om läget, hur de kan bidra i arbetet och hur de vid eventuella frågor kan informera om det arbete som kommunen genomför.

Fungerande intern information är direkt avgörande för hur effektiv övrig kriskommunikation kommer att bli. Bristfällig eller motstridig intern information kan leda till en försvagad krishantering och, i värsta fall, förtroendekriser. När medarbetare själva direkt drabbas finns särskilda föreskrifter från Arbetsmiljöverket (AFS).

Politiker

Krisledningsnämndens ingående politiker får löpande information från kommunchef respektive stabschef. Krisledningsnämnden informerar därefter vidare till övriga politiker utifrån behov.

Allmänheten

Allmänheten behöver känna till vad som har hänt, samt eventuella varningar och rekommendationer, så att de kan förebygga ytterligare skada och känna förtroende för kommunens krishantering liksom trygghet för egen del.

Media

Liksom medarbetarna är media både målgrupp och kanal. Därför är det viktigt att kommunen snabbt och på ett trovärdigt sätt lyckas ge sin bild av krisen och löpande förse media med en uppdaterad bild av läget.

Samverkande myndigheter och organisationer

Övriga myndigheter informeras utifrån behov och sammansättning. Syftet med informationen är att underlätta samverkan och förbereda för att ge respektive ta emot stöd.

4. Ansvar och ledning

Trosa kommuns krisledningsorganisation anpassas till olika händelser, allt från att en enskild verksamhet hanterar frågan själv till att krisledningsnämnden träder in. Krisledningsstaben är den tjänstemannagrupp som leder krisarbetet. De sex grundfunktionerna som anges i Krisledningsplanen ska alltid finnas med. Kommunchef ska alltid hållas informerad.

Kommunikationsfunktionen ansvarar för intern och extern information samt inhämtning av information och underrättelser. Leder krisinformationscentralens arbete. Om inget annat beslutas den som för krisledningsstabens räkning yttrar sig i media.

Talespersoner

Kommunikationsfunktionen är om inget annat beslutas den som för krisledningsstabens räkning yttrar sig i media. Andra som bör ha en beredskap är verksamhetsansvariga. Utsedda talespersoner representerar Trosa kommun. Detta innebär inte någon inskränkning av den grundlagsfästa meddelar- och yttrandefriheten som ger medarbetare möjlighet att uttala sin personliga åsikt i samtal med media.

Kriskommunikation: kompetenskrav och bemanning

Dimensioneringen av kriskommunikation ska vara flexibel och styras av aktuellt behov. Krisinformationscentral ska kunna aktiveras och bemannas då av:

Informatör 1: Ansvarar för muntlig information inom krisledningscentralen samt nödvändig inhämtning av underrättelser och information som behövs för kommunens informationsarbete.

Informatör2: Ansvarar för skriftlig information inom krisledningscentralen samt publicering på de medier som läget kräver.

Vid sidan av krisinformationscentralen ansvarar kontaktcenters chef för att kommunens telefonväxel (eventuellt förstärkt) kan stödja krisinformationsarbetet på begäran av kommunikationsfunktionen.

5. Kommunikationskanaler

Utöver ordinarie kanaler kan okonventionella kanaler behövas ta till beroende på situation. Samband via Wis säkerställs av funktionen Dokumentation i krisledningsstaben. Rakel säkerställs av krisledningsstaben utsedd person. Kommunikationsfunktionen har tillgång till SMS-system för utskick till samtliga kommuninvånare.

Fördjupning av kriskommunikationen med ingående känsliga uppgifter finns tillgänglig för krisledningsstaben.